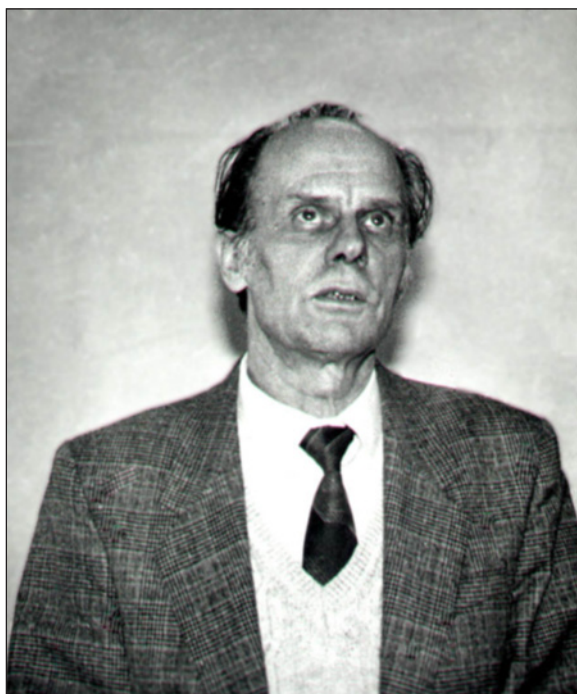

Pro memoria

Kęstutis Kaušyla

(1922 01 06–2012 11 07)

2012 m. rudenį eidamas 91-uosius metus į amžinojo poilsio vietą iškeliavo žymus klimatologas, mikroklimatologijos pradininkas Lietuvoje, buvęs Vilniaus universiteto dėstytojas Kęstutis Kaušyla.

K. Kaušyla gimė 1922 m. sausio 6 d. Utenoje. Vėliau su mama persikėlė gyventi į Kretingą, kur 1940 m. baigė Kretingos gimnaziją ir tais pačiais metais įstojo į Vilniaus universitetą studijuoti geografijos. Prasidėjus karui studijas tęsė su pertraukomis, bet būdamas be galo atkaklus tikslą pasiekė – 1947 m. Vilniaus universitete įgijo geografo specialybę (specializavosi meteorologijos ir klimatologijos srityse).

Dar studijų metais smalsų studentą pastebėjo tuometinis Meteorologijos ir klimatologijos katedros vedėjas prof. K. Sleževičius ir 1945 m. pakvietė dirbti vyr. laborantu. K. Kaušyla buvo ne tik perspektyvus studentas, bet ir geras šokėjas: 1946–1947 m. Valstybinėje filharmonijoje jis dirbo etatiniu Lietuvos dainų ir šokių liaudies ansamblio šokėju.

Baigęs universitetą K. Kaušyla liko dirbti toje pačioje katedroje asistentu, o nuo 1949 m. ėjo vyr. dėstytojo pareigas. Jis buvo pirmasis pokario laikų absolventas meteorologas, apgynęs diplominį darbą „Šalnos Lietuvoje“ (vadovas prof. K. Sleževičius). Dirbdamas asistentu toliau tęsė mikroklimatinius šalnų tyrimus, dėstė geografiją Vilniaus universiteto parengiamuosiuose bei Darbininkų ir valstiečių kursuose, Matematikos ir gamtos fakulteto studentus supažindino su įvairiais meteorologijos ir klimatologijos dalykais. 1955 m. Vilniaus universitete apgynė geografijos mokslų kandidato disertaciją „Šalnos Lietuvos TSR“ (vadovas prof. K. Sleževičius) (nostr. dr. 1995 m.). 1958 m. K. Kaušylai suteiktas docento vardas. Vilniaus universitete dėstytojavo iki 1960 m.

K. Kaušyla šešerius metus (1960–1966 m.) vadovavo Lietuvos mokslų akademijos Geologijos ir geografijos instituto (vėliau – Geografijos skyrius) Klimatologijos sektoriui. 1966–1976 m. buvo Agrometeorologijos laboratorijos viršininku, 1976–1981 m. vadovavo Vilniaus hidrometeorologijos observatorijos Taikomosios klimatologijos skyriui. Nuo 1981 iki 1988 m. triūsė Žemės ūkio ekonomikos institute (dabar – Agrarinės ekonomikos institutas). Sudarė pirmuosius Lietuvos mikroklimatinio rajonavimo žemėlapius. Paskelbė per 60 mokslo

straipsnių Lietuvos klimato ir mikroklimato klausimais. 1959 m. apdovanotas respublikine premija (su bendraautoriais) už knygą „Lietuvos TSR fizinė geografija“.

K. Kaušyla buvo entuziastingu mokslo populiarintoju. Parašė mokslo populiarinimo knygas „Spindulių ir vėjo pasaulyje“ (1957), „Kaukazo paslaptys“ (1957), kartu su bendraautoriais parengė Turisto žinyną (1978). Sudarė Lietuvos klimato rajonavimo žemėlapius (1966, 1969). Buvo vienas iš Geografų draugijos steigėjų, pirmuoju jos sekretoriumi.

Iš mokslinių darbų bene svarbiausi yra šie: monografijos „Lietuvos klimatas“ (1959), „Pietų Pabaltijo klimatodaros procesai ir klimato formavimasis“ (1964; rusų k.), „Mikroklimatas ir jo įvertinimas žemės ūkio gamyboje“ (1981; rusų k.). Leidinių apie Vilniaus, Kauno, Kaliningrado miestų klimatą (1983) vienas iš autorių.

K. Kaušylos nuveikti darbai, mokslinis entuziazmas ir novatoriškumas išliko jo bendradarbių atmintyje ir parašytų knygų puslapiuose.

Arūnas Bukantis